

Ügyiratszám: EBF-AJBH-69/2022.

Védett tulajdonság: fogyatékos

Diszkrimináció területe: oktatás

Diszkrimináció típusa: közvetlen hátrányos megkülönböztetés, megtorlás

Jogsértést megállapító határozat

Kérelem, a kérelmező álláspontja

A civil és érdekképviselői szervezet a – sajátos nevelési igényű, halmozottan fogyatékos, gondnokság alatt álló – kérelmező képviselőjeként azzal a panasszal fordult a hatósághoz, hogy a készségfejlesztő iskola, melynek a kérelmező a tanulója, nem látta el a kérelmező alapvető higiénés szükségleteit, így azt a törvényes képviselők végezték el az iskolában. Majd a következő tanév kezdete előtt az osztályfőnök arról tájékoztatta a törvényes képviselőket, hogy a járványügyi helyzet miatt nem mehetnek be az iskolába tisztába tenni a kérelmezőt, hanem ebéd után haza kell vinniük, így a kérelmező a csoportos rehabilitációs fejlesztéseken sem vehetett részt, a fejlesztést egyénileg, testnevelés óra alatt kapta meg az osztályfőnöktől.

A törvényes képviselők ezért az Oktatási Jogok Biztosához fordultak az iskolával szemben, ahol megállapítást nyert, hogy az iskola megsértette a kérelmező oktatási jogait, illetve azzal a kezdeményezéssel fordult az iskola vezetőjéhez, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a kérelmező különleges bánásmódra való jogosultsága maradéktalanul érvényesüljön.

A kérelmező panaszolta még, hogy miután a digitális oktatást követően visszatért az iskolába jelenléti oktatásba, - bár az iskola már biztosította számára az alapvető higiénés szükségleteket, és részt vehetett a csoportos fejlesztéseken is, - az év végi bizonyítványban a teljesítményét egy gyakorlati modulból „nem értékelhetőnek” minősítették, és a 11. évfolyam megismétlésére kötelezték. Ezért a törvényes képviselő a tankerülethez fordult jogorvoslatért, amely azonban elutasította a kérelmet azzal az indoklással, hogy az iskola a szakértői vélemény felülvizsgálatát kérte. A szakértői vélemény azonban ismét az eljárás alá vont iskolát jelölte ki a kérelmező számára, amelyről a törvényes képviselő értesítette az iskolát. A kérelmező azonban nem folytathatta tovább a tanévet a régi osztályában, hanem egy másik osztályba került át. A kérelmezőt ezért hátrány érte az évismétlés miatt, mivel a régi osztályát nagyon szerette, az új osztályában pedig nem érezte jól magát. A képviselő álláspontja szerint az iskola azért kötelezte évismétlésre a kérelmezőt, mert a törvényes képviselő eljárást indított az iskolával szemben az Oktatási Jogok Biztosánál, tehát megtorlást alkalmazott a kérelmezővel szemben.

Az eljárás alá vont álláspontja

Az eljárásban az iskola nyilatkozott arról, hogy a kérelmező sem a gyakorlati, sem az elméleti követelményeket nem tudta teljesíteni az iskolában, így nem tudta teljesíteni a moduláris követelményeket egyetlen modulból sem. Leírta, hogy korábban – amikor még nem moduláris képzés folyt, - a kérelmezőt a pedagógusok felülértékelték.

Hivatkozott arra, hogy a pedagógusok kezdetben még nagy nehézségek árán meg tudták oldani a kérelmező tisztába tételét, azonban a kérelmező növekedésével és az állapota miatt a későbbiekben már fizikálisan nem tudták elvégezni, és ezért kérték meg a törvényes képviselőket, hogy segítsenek a folyamat elvégzésében. Miután a járványügyi szabályok miatt már nem volt megoldható az iskolában a kérelmező tisztába tétele, az iskola megbeszélte a törvényes képviselővel, hogy ideiglenesen ebéd után elviszük a kérelmezőt az iskolából, melyet ők szóban elfogadtak, majd ezt követően fordultak az Oktatási Jogok Biztosához.

Az eljárás lefolytatása

A hatóság az ügyben tárgyalást tartott, amelyen a feleken kívül két tanút is meghallgatott.

A hatóság döntése és annak indokai

A tárgyaláson elhangzottak és a felek nyilatkozatai alapján a hatóság a kérelmet érdemben megvizsgálta, és megállapította, hogy az részben megalapozott.

A hatóság a szakértői bizottság által elkészített szakértői véleményekből megállapította, hogy a kérelmező rendelkezik az Ebktv. 8. § g) pontja szerinti (fogyatékoság) védett tulajdonsággal. Az is megállapítható volt, hogy a kérelmezőt a vele összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest hátrány érte, illetve a védett tulajdonság és a hátrány közötti okozati összefüggés is megállapítható volt.

Megállapítható volt, hogy az Nktv. 47. § (4) bekezdése alapján a szakértői bizottság a szakértői véleményben olyan köznevelési intézményt jelölt ki a kérelmező számára, amelynek rendelkeznie kell a sajátos nevelési igényének ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételekkel. A kijelölt iskolának az Nktv. alapján tehát biztosítania kell a kérelmező ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket.

A hatóság ezért nem fogadta el kimentésként az iskola által előadottakat, mivel nem sikerült bizonyítania azt, hogy annak, hogy a kérelmező a sérelmezett időszakban délutánonként nem járhatott iskolába, tárgyilagos mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, észszerű indoka lett volna. A hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vontnak a kérelmező teljeskörű ellátását biztosítania kellett volna az iskolában, amelybe a kérelmező tisztába tétele, egész napos nevelése, oktatása és a csoportos rehabilitációs foglalkozásokon való részvétel biztosítása is beletartozik.

A fentiekre tekintettel tehát a hatóság megállapította, hogy az iskola megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, és a kérelmezővel szemben a fogyatékoságával összefüggésben közvetlen hátrányos megkülönböztetést valósított meg.

A megtorlás tekintetében a hatóság többek között azt vizsgálta, hogy a kérelmezőt ért jogsérelem (az évisméltésre kötelezés) okozati összefüggésben állt-e a törvényes képviselők diszkriminációs panasztételével (azzal, hogy az Oktatási Jogok Biztosához fordultak. A hatóság megállapította, hogy míg a diszkriminációs panasztételt megelőző hat évben a kérelmező mind az elméleti, mind a gyakorlati tantárgyakból jó értékelést kapott, addig a panasztételét követően az iskola a kérelmező értékelésével kapcsolatos gyakorlatát – az egyik gyakorlati modul esetében – a kérelmező számára hátrányosan megváltoztatta, aminek nem tudta észszerű indokát adni, illetve bizonyítani. A hatóság ezért megállapította, hogy az eljárás alá vont megvalósította az Ebktv. 10. § (3) bekezdése szerinti megtorlás tényállását a kérelmezővel szemben.

Jogkövetkezményként a hatóság megtiltotta az eljárás alá vontnak a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsítását, valamint figyelmeztetésben részesítette, és elrendelte a végleges határozat 30 napra történő nyilvános közzétételét a saját honlapján.

(2022. áprilisi határozat)